

کدام سلبریتی‌ها؟ کدام ترند؟

محمدحسین سلطانی
خبرنگار گروه فرهنگ

۲۴ شهریور لایفوب آماری منتشر کرد درباره بازتاب کنش‌های بازیگران ایرانی در توئیتر و در این آمار ترند یک نوید محمدزاده می‌شود که در یک‌سال اخیر هیچ سریال و فیلمی در تلویزیون و نمایش خانگی نداشته است. محمدزاده بابت ماجرای «نجات پدر زن (!)» ترند یک ایکس می‌شود.
سوی این موضوع ۷۰ درصد بازیگران ترندشده فعالیت مداومی در سینما و نمایش خانگی نداشته‌اند. کنار هم گذاشتن این داده‌ها نشان می‌دهد، سلبریتی‌ها در جای دیگری به جز فعالیت حرفه‌ای‌شان در حال واپرال شدن هستند. حدود ۴ ماه از آخرین باری که رئیس مرکز تحقیقات صداوسیما، محسن شاکری‌نژاد، برای آمار دادن بابت یک سریال تلویزیونی-که «پایتخت ۷» بود- در رسانه‌ها حاضر شد، گذشته است و از آن زمان تاکنون، تلویزیون

بالای ده سریال را به آتنن شبکه‌های سیما آورده که درباره آمار و داده‌های آن‌ها تاکنون هیچ اطلاعاتی در دسترس نیست. این وضعیت درباره سریال‌های نمایش خانگی هم ادامه دارد و پلتفرم‌ها برخلاف نمونه‌های خارجی خود هیچ داده یا اطلاعاتی را به صورت رسمی منتشر نکرده‌اند. با این حال، مرکز تحلیل اجتماعی متا در گزارشی نام ده فیلم کم‌مخاطب نمایش خانگی و تلویزیون را اعلام کرد: سووشون، غربت، بلیت یک طرفه، دختران کوچه غم، سرزمین گمشده، لمندگان، جانان، چرخ گردون ۲، فراری و آخرین دیدار کم‌مخاطب‌ترین در میان آثار تلویزیون و نمایش خانگی بوده‌اند. سریال‌هایی که هیچ‌کدامشان توانستند بیشتر از ۱۰ درصد مخاطب در تلویزیون و نمایش خانگی داشته باشند. کنار هم گذاشتن شکاف میان تولیدات در تلویزیون و نمایش خانگی و ترندهای توئیتر چند تحلیل از وضعیت کنونی کنش و واکنش‌های میان مردم، نمایش خانگی و تلویزیون و فضای مجازی به دست می‌دهد.

باحش ترند بمان!

آمارهای پایگاه تحلیل داده لایف نشان می‌دهد، به ترتیب نوید محمدزاده با حدود ۲۰ هزار منتشرکننده محتوا در صدر فهرست ترندشده‌ترین بازیگران در کشور قرار گرفته است. این در حالی است که ۵۲ درصد از واکنش‌ها نسبت به محمدزاده در توئیتر منفی بوده و تنها ۵ درصد از توئیتهای مردم نسبت به حواشی و عملکرد یک‌ساله او مثبت بوده است. پس از محمدزاده، گلشیفته فراهانی با اختلاف بسیار کمی، او را در جدول ترندهای توئیتر تعقیب می‌کند. فراهانی هم در میان منفورهاست و با ۵۶ درصد توئیت منفی و تنها ۶ درصد واکنش مثبت، از شخصیت‌های منفور شبکه‌های اجتماعی ایرانی به حساب می‌آید. نفر سوم این لیست، مه‌ران مدیری است که با ۳۴ درصد توئیت منفی و ۱۰ درصد توئیت مثبت در یک شرایط خفنی (رو به منفی) قرار گرفته است.

مدیری تنها شخصیت میان پنج بازیگر ترند ایکس است که در یک سال اخیر نسبتاً پرکار بوده و عمده واکنش‌های مثبت و منفی نسبت به او به دلیل فعالیت‌هایش در دنیای هنر است. مدیری با سریال «قهوه پدري» عملکرد نسبتاً منفی‌ای از خود به جای گذاشت و از طرفی حضورش به عنوان گرداننده در «گل یا پوچ» (یکی از مهم‌ترین ترندهای نمایش خانگی در ایکس) توانست او را در معرض توجه قرار دهد و با یک اختلاف نسبتاً فاحش پس از گلشیفته فراهانی، در جایگاه سوم قرار گیرد. البته موضوع

مخاطب باید پای چه چیزی بنشیند؟

آماره‌های بازیگران را کنار بگذاریم؛ با رجوع به داده‌های متا و کم‌مخاطب‌ترین‌های نمایش خانگی نیز می‌توان به داده‌های قابل توجهی رسید. با آنکه سریال «پایتخت» هم در آمارهای صداوسیما برتر بوده و هم اثرش را روی داده‌های توئیتر گذاشته، اما صداوسیما به غیر از پایتخت در باقی آثارش وضعیت چندان مطلوبی ندارد. ۵۰ درصد آسار ضعیف در نمایش خانگی و تلویزیون مربوط به تلویزیون است؛ سریال‌های «آخرین دیدار» با ۴ درصد مخاطب، «فراری» با ۵ درصد مخاطب، «چرخ گردون ۲» با ۷ درصد مخاطب، «جانان» با ۸ درصد و «لمندگان» با ۹ درصد، رکورد عجیبی در جدول به جا گذاشته‌اند. مخاطب زیر ده درصد در این سریال‌ها را می‌توان ناشی از سه عامل جدی دانست: اول، اکثریت این آثار بازیگران مطرحی ندارند؛ دوم، تبلیغی برای این آثار نشده است؛ و از طرفی، مسئله دیگر کلیشه‌ای بودن موضوعاتی است که در این آثار به آن پرداخته شده است. عمده آثار کم‌مخاطب تلویزیون مربوط به شبکه دو و تولیدات مرکز سیم‌رغ است که نشان می‌دهد این دو پارامتر در میزان تماشای مخاطب اثرگذار بوده است. ۵۰ درصد آثار دیگر که در جدول کم‌مخاطب‌ها قرار گرفته‌اند، مربوط به آثار پلتفرم‌هاست و اکثریت کم‌مخاطب‌ها مربوط به سریال‌های پلتفرم نماوا است. این پلتفرم با سه اثر در جدول حاضر شده و از این حیث مانند شبکه ۲ سیما عمل کرده است.

آمار شفاف بدهید که پرمخاطب‌ها را هم اعلام کنیم!

همان‌طور که بالاتر اشاره شد، بر اساس آمارهای ایکس، نمایش خانگی و تلویزیون توانسته‌اند مدنظر کاربران قرار بگیرند و بازیگران آثار ترند نمایش خانگی یا آن دسته آثاری که تلویزیون اعلام کرده پرمخاطب هستند، اثری روی ایکس نگذاشته‌اند. با این حال، حضور رضا عطاران و مه‌ران مدیری و محسن تابنده در میان بیست بازیگر مطرح شده در ایکس، نشان می‌دهد هنوز مخاطب نسبت به آثار قابل بررسی واکنش نشان می‌دهد. رضا عطاران در حال حاضر بسا «اجل معلق»، مدیری با «گل یا پوچ» و تابنده با

مردم بسیاری از نام‌ها را حتی نشنیده‌اند!

کمدی‌هایی که در میان آثار کم‌مخاطب هستند، عمدتاً مبتنی بر کمدی کلامی بوده و از چهره‌ها در آن‌ها استفاده نشده است. اکشن‌ها و درام‌های نمایش خانگی و تلویزیون هم با مخاطب را درست نشناخته‌اند یا در متن و فیلمنامه و ساخت، مشکلات فاحشی دارند که همین نکته در واکنش‌های مردم نسبت به این آثار در ایکس دیده می‌شود. از طرف دیگر، وقتی به سراغ واکنش‌های مردم در ایکس نسبت به آثار کم‌مخاطب تلویزیون می‌رویم، حداقل واکنش‌هایی که نسبت به آثار نمایش خانگی هم دیده می‌شود، نسبت به آثار تلویزیون آن‌ها را نداریم؛ سریال‌هایی همچون «جانان»، «لمندگان»، «فراری» و «چرخ گردون ۲» هیچ واکنشی از مخاطب

«پایتخت»، وارد دایره بازیگران ترند شده‌اند. با این حال، به دلیل نقص در آمار اعلامی توسط مراجع رسمی (پلتفرم‌ها و مرکز تحقیقات صداوسیما) نمی‌توان با داده‌های دقیقی وضعیت اثرگذاری نمایش خانگی و تلویزیون را روی مخاطبان ارزیابی کرد. مدیران پلتفرم‌ها در گفت‌وگوها و رسانه‌ها تنها کلیاتی از آثار پرمخاطبشان را اعلام می‌کنند و بر اساس آمار مرکز تحقیقات صداوسیما در حال حاضر رتبه‌بندی شبکه‌ها اعلام می‌شود، که بنا بر همان آمار هم پرمخاطب‌ترین شبکه، خبر است.

نگرفته‌اند و هیچ تبلیغی هم برای آن‌ها در فضای مجازی یا در سطح شهر نشده است. این اتفاق این ظن را افزایش می‌دهد که برخی از این آثار صرفاً برای تکمیل ساعات خالی تلویزیون ساخته شده‌اند و قرار بر گرفتن مخاطب نداشته‌اند. با کنار هم گذاشتن این داده‌ها و آمارها مشخص می‌شود که سلبریتی‌ها فارغ از تولیدات و هنر اصلی‌شان، به مبنای کنش‌های سیاسی در حال چرخاندن محتواهایشان هستند و این موضوع نشان از کاهش اثر تلویزیون و نمایش خانگی حداقل روی کاربران ایکس دارد؛ موضوعی که البته بساکمی احتیاط می‌توان به باقی پلتفرم‌ها هم تعمیم داد.

کم‌مخاطب‌ترین آثار نمایش خانگی در یک سال اخیر (بنابر آمار متا)

رتبه	نام سریال	درصد مخاطب	بستر پخش
۱	سرزمین گمشده	۱/۵	روییکا
۲	دختران کوچه غم	۳	فیلمنت
۳	بلیت یک طرفه	۴	نماوا
۴	غربت	۵	نماوا
۵	سووشون	۷/۵	نماوا

کم‌مخاطب‌ترین آثار تلویزیون در یک سال اخیر (بنابر آمار متا)

رتبه	نام سریال	درصد مخاطب	بستر پخش
۱	آخرین دیدار	۴	تلویزیون (شبکه افق)
۲	فراری	۵	تلویزیون (شبکه ۱)
۳	چرخ گردون ۲	۷	تلویزیون (شبکه ۲)
۴	جانان	۸	تلویزیون (شبکه ۲)
۵	لمندگان	۹	تلویزیون (شبکه ۲)

مورد توجه‌ترین بازیگران ایرانی در یک سال اخیر شبکه اجتماعی ایکس (بنابر آمار اعلامی لایفوب)

رده	نام بازیگر	درصد توئیت مثبت	درصد توئیت منفی
۱	نوید محمدزاده	۵	۵۲
۲	گلشیفته فراهانی	۶	۵۶
۳	مه‌ران مدیری	۱۰	۳۴
۴	حمید فرخ‌نژاد	۸	۶۷
۵	محسن تابنده	۱۷	۴۰
۶	ترانه علیدوستی	۵۴	۸
۷	محمدرضا گلزار	۲۱	۴۰
۸	اشکان خطیبی	۱۴	۴۰
۹	پرستو صالحی	۹	۶۰
۱۰	یوسف تیموری	۱۹	۵۸